

Caracterizarea Cuplului Ieronim - Cezara din opera Cezara scrisa de Mihai Eminescu-a treia parte

Barbatul se simte un instrainat intr-o ordine existentiala organizata in jurul instinctului - "oarba vointa de a trai" a lui Schopenhauer - manifestat ca mecanica a destramarii si egoismului, dictata de principiul raului: "Mancare si reproducere, reproducere si mancare!..." El nu se vrea sclavul femeii care-i hranește, prin chiar prezenta reala, instinctele: "Nu! nu ma voi face comedianțul acelui rau care stăpaneste lumea". Cenzurandu-si sever instinctele, eroul isi afirma, in aceasta etapa a relatiei lor, orgoliul singularitatii si vointa detasarii categorice de fenomenal a geniului.

Urmatoarea sevenita de monolog poate fi considerata o definitie sui generis a starii apolinice, marca a masculinitatii de exceptie, dupa cum, prin contrast, feminitatea devine sinonima cu starea dionisiaca.

Masca statuara este aici metafora spiritului care se poate obiectiva. El cere, ca un alt Hyperion, femeii, impersonalizare si capacitatea de a depasi determinismul biologic; o transforma in imagine astrala - semn al mintii si al contemplatiei reci. De la inceputul relatiei lor, Ieronim si Cezara nu sunt individualitati ci doua esente / prototipuri morale, pentru ca in finalul nuvelei, in spatiul mitic al insulei paradisiace, sa dobandeasca valoare arhetipala.

Indepartarea iubirii ca prezenta carnala mijloceste familiarizarea cu imaginea iubitei adăpostita in suflet. In capitolul VI, in a doua etapa a aventurii sale, Ieronim traieste tensiunea pendularii sufletesti intre recea contemplare a Ideii de frumusete, si tentatia de a experimenta latura terestra a erosului, de a se imparti in iubire. Se sugereaza ca feminitatea este principiul armonizator al contrariilor.

De la trairea iubirii ca placere a simturilor la trairea iubirii in absolutul ei, cea de-a treia etapa a aventurii protagonistilor, trecerea nu e posibila decat prin abandonarea lumii fenomenale si reintegrarea in patria mitica. Evident centru al lumii, insula lui Euthanasius - "insula transcendentă", este un rai ascuns la care are acces numai cel chemat: purificat prin somn (ca Ieronim, care se refugiaza aici pentru a scapa de acuzatia de crima) sau purificat prin scufundare in apele marii (precum Cezara care, dupa moartea tatalui ei, paraseste si ea viata sociala). In spatiul insulei paradisiace se implineste, in sens mitic, iubirea celor doi protagonisti, dezbracati acum de formele existentei trecatoare, reintorsi la goliciunea originara - Adam si Eva in paradis.